

да извърши нищо велико и славно! Филипъ му далъ всестранно възпитание. Най напредъ неговъ възпитател билъ Леонидъ, сродникъ на майка му и чловѣкъ съ твърдѣ строги правила, а наставникъ— акарнаниянеца Лисимахъ. Самъ Филипъ се трудилъ да го управлява по вѣчето съ свѣти, отколкото съ сила, като забѣлѣзаль, че той упорито се съпротивлявалъ на послѣдната, но лесно се покорявалъ на първитѣ. Наскоро обаче Филипъ, като видѣль, че дарбитѣ на назначенитѣ възпитатели не стояли по горѣ отъ тѣзи на Александра, повѣрилъ възпитанието му на Аристотеля, най учения и най знаменития въ него време философъ. А мѣсто за възпитанието на Александра опрѣдѣлилъ царския увеселителенъ замъкъ Нимфей, близо до града Миеса (и, както прѣдполагатъ, близо до родния градъ на Аристотеля, Стагира). Тукъ, далечъ отъ двора, въ спокойната тишина на нимфейскитѣ градини, Александръ изучилъ отъ Аристотеля словѣстнитѣ, нравственитѣ, философскитѣ, политическитѣ науки, съ една дума — всичкитѣ клонове отъ тогавашнитѣ чловѣчески знания, въ цѣлия имъ обемъ. За да му внуши и развие въ него геройски чувства и качества, Аристотель го караль да чете «Илиадата» и Александръ тѣй страстно се увлѣкълъ въ нея, щото тя за винаги станала любимото му четение. Той я наричалъ *най добрия запасъ или материалъ за военното искуство*, всѣкога и на всѣждѣ я носилъ съ себѣ си и даже, спорѣдъ казванието на Онесикрита, турвалъ я заедно съ меча си подъ възглавницата си когато лягалъ да спи. Но отъ всичкитѣ прѣдмѣти на чловѣческитѣ знания, Аристотель съ особена грижа се трудилъ да посвети царския си възпитанникъ въ тайнитѣ на високата и трудна наука за ца-

руванцето и даже, написалъ собствено за него едно съчинение върху този прѣдмѣтъ, което за съжаление до насъ не е дошло. Александръ страстно обичаль и да чете, и да учи, и тѣй лесно и скоро усвоилъ всичко прѣподавано нему и изучавано отъ него, щото като билъ още на 16 годишна възраст нищо не било чуждо за него и той притежаваль всеобемляющи познания. Развивайки ума и сърдцето си, той сжщеврѣменно не прѣнебрѣгваль и тѣлеснитѣ упражненія, и съ удивителна сила съединявалъ въ себѣ си не обикновена пѣргавина и смѣлость. Тѣй напимѣръ, когато билъ още дѣте, той укротилъ единъ свирепъ конь — Буцефаль, на който никой не смѣяль да въсѣдне. 340-та година била началото на политическото и военното му поприще. Въ тѣзи именно година Филипъ, като трѣгваль въ походъ за Тракия, повѣрилъ на 16 годишния Александръ управлението на Македония прѣзъ врѣмето на неговото отсъствие. Първия воененъ подвигъ на Александра билъ покорението на едно въстанало тракийско племе именуемо медари или меди. Той прѣвзелъ съ пристѣпъ главния имъ градъ, испѣдилъ жителитѣ му, населилъ го съ други отъ чужди племена и го нарѣкълъ *Александрополь*. На слѣдующата 339 година, когато Филипъ се бияль съ трибаллитѣ, въ Хемския хребетъ, той спасилъ живота на баща си и разбилъ трибаллитѣ. А въ 338 година участвуваль съ Филиппа въ послѣдния му походъ въ Гърция, и въ сражението при Херонея показаль чудеса отъ храбрость, разбилъ тивянитѣ и истрѣбилъ тивската священна дружина. „*Сине мой*“ — казалъ му Филипъ, прирѣжчайки го слѣдъ сражението — „*Македония много малка за тебъ; търси си друго, достойно за тебъ царство*“. Но наскоро испѣж-